

Nr 65.

Av herrar **Dickson** och **Fagerholm**, om införande av pcnsionsrätt för vissa förutvarande landstormsofficerare.

Jämlikt reservbefälskungörelsen för armén (SFS 1943:815), § 5, kan värnpliktig kapten eller ryttmästare, som ådagalagt särskild lämplighet för fortsatt tjänstgöring vid krigsmakten, vid värnpliktstidens utgång efter ansökan vinna inträde i reserven. Sådan värnpliktsavgången personal i reserven erhåller vid reservanställningens upphörande vid 55 års ålder en årlig pension av 270 kronor.

Genomförandet av 1942 års försvarsordning innebar bl. a. att kategorien landstormsofficerare avskaffades. Av de förutvarande landstormsofficerarna har huvuddelen blivit värnpliktiga officerare med möjlighet att enligt reservbefälskungörelsen vid värnpliktsålderns upphörande vinna anställning i reserven. Vissa landstormsofficerare, som voro därtill lämpliga och kvalificerade och som vid reservbefälskungörelsens ikraftträdande den 1 januari 1944 redan lämnat värnpliktsåldern, kunde dock direkt anställas såsom officerare i reserven. Denna kategori erhöll emellertid icke pension. Generalorder nr 2140/1943 (TL B nr 89/1943), mom. 6, stadgar sålunda, att med undantag för landstormsofficer, som tillika är underofficer i reserven, den landstormsofficer, vilken vinner anställning såsom officer i reserven, icke erhåller rätt till pension eller däremot svarande förmåner.

Detta förhållande synes emellertid icke helt rättvist vad beträffar de landstormsofficerare, som äro födda något av åren 1889—1896 och den 1 januari 1944 vunno anställning i reserven. Under åldersperioden 48—55 år grundlägges nämligen såsom ovan framhållits rätt till en årlig pension å 270 kronor för värnpliktsavgången officer i reserven. Detta betyder, att en landstormsofficer, som under år 1944 fyllt 47 år och den 1 januari samma år blivit värnpliktig officer samt den 1 januari 1945, då han lämnat värnpliktsåldern, vunnit anställning i reserven, erhåller rätt till pension, under det att en landstormsofficer, som under år 1944 fyllt 48 år och den 1 januari detta år direkt blivit officer i reserven, icke berättigats till någon pension. Det är att märka att under åldersperioden 48—55 år föreligger viss tjänstgöringsskyldighet även i fredstid.

Det torde med hänsyn till det anförda vara rimligt, att även en landstormsofficer, som direkt vunnit inträde i reserven och är född något av nyssnämnda år, erhåller rätt till viss pension. Även om denna pension rätteligen borde

endast för dem som äro födda år 1896 bestämmas till 270 kronor om året och för dem som äro födda något av de följande angivna åren reduceras i förhållande till vederbörandes levnadsålder, torde dock med hänsyn till det fulla pensionsbeloppets ringa storleksordning ett sådant förfarande knappast kunna betecknas såsom fullt rimligt. Samtliga här berörda f. d. landstormsofficerare, vilka vunnit inträde i reserven, synas därför böra erhålla rätt till en pension å 270 kronor om året. Antalet personer tillhörande denna kategori torde icke överstiga 175.

En pensionsrätt av angivet slag vore en form av erkänsla för den ofta långvariga samt personligt och ekonomiskt uppoffrande insats, som landstormsofficerarna fått göra för att helt på frivillighetens väg skaffa sig den kompetens, som i här ifrågavarande fall lett fram till anställning i reserven. Det är härvid att märka, att en omsorgsfull gallring ägt rum och att endast väl lämpade och kvalificerade landstormsofficerare vunnit inträde i reserven. Av dessa ha det övervägande flertalet, om icke rent av alla, varit inkallade längre tider under nu rådande beredskap.

Med anledning av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta, att pensionsrätt enligt vad ovan anförts tillerkännes de f. d. landstormsofficerare, födda under något av åren 1889—1896, vilka vunnit anställning i reserven, samt anvisa härför erforderliga medel.

Stockholm den 17 januari 1945.

James I. A. Dickson.

P. Hj. Fagerholm.
